

EL Rusc

Transitant cap a una mirada
feminista de les organitzacions

Índex

1. DEFININT LES CURES A L'ESBERLA

4

1.1 Marc teòric de les cures a les organitzacions

4

Apostem per les cures!

4

Veus al voltant de les cures

5

El posicionament de l'Esberla

6

1.2 Marc pràctic de les cures a les organitzacions

7

La història de les cures a l'Esberla

7

L'experiència d'altres cooperatives feministes

7

2. DEFININT EL RUSC, Transitant cap a una organització feminista

9

2.1 Els marcs d'actuació d'El Rusc

10

Marc ideològic amb perspectiva feminista

11

Marc organitzatiu amb perspectiva feminista

12

Marc relacional i de funcionament amb perspectiva feminista

12

2.2 L'aplicació d'El Rusc a l'Esberla

19

Diagnosi inicial i avaluació individual

19

Exemple de l'avaluació individual

21

Algunes reflexions internes abans de fer la diagnosi inicial

22

Introducció

Volem portar a la pràctica una **transformació feminista real** on la vida i la diversitat de necessitats es posin al centre del procés laboral, fora dels cànons que marca el model capitalista - productivista - patriarcal.

Existeixen múltiples estudis i enfocaments teòrics que aborden l'àmbit de les cures i com introduir-les a les organitzacions. Però quan ens posem en el terreny pràctic, **com es posen les cures en el centre?** El Rusc és una metodologia i una eina d'anàlisi creada per l'Esberla per **incorporar la mirada feminista a les organitzacions**. Amb El Rusc visibilitzem que és possible crear i consolidar entitats feministes portades a la pràctica a contracorrent del sistema actual.

Donem valor i reconeixem la revolució feminista que fem des de l'Esberla, trencant amb el jou capitalista i heteropatriarcal que ens vol submises. Confiam que **el canvi i la revolució són possibles**. Volem demostrar que el que ens fa triar entre la supervivència del projecte i la cura organitzacional és un sistema de creença. Nosaltres creiem que totes dues poden viure en equilibri.

Som moltes fent la revolució tant bé com podem; sovint a cegues i a base d'assaig-error. Hi ha molta intel·ligència col·lectiva i molts aprenentatges acumulats que ens han de permetre complementar els relats, les eines i els posicionaments. Estem creant una **nova realitat a contracorrent**; no és fàcil i no cal que sigui un camí solitari.

Aquest document s'estructura en dos capítols. Al primer capítol presentem una conceptualització de les "cures" a través d'un marc teòric i un marc basat en l'experiència de l'Esberla i d'altres entitats feministes o de l'economia social i solidària. Al segon capítol exposem què és El Rusc, el seu marc metodològic i l'eina d'anàlisi de la mirada feminista a l'Esberla.

1. DEFININT

LES CURES A L'ESBERLA

Per nosaltres és important començar emmarcant què són les cures. Les maneres com nombrem i signifiquem la realitat, té efectes materials concrets. Per aquest motiu, ha sigut important iniciar aquest procés intentant comprendre amb més profunditat què són les "cures". Per fer-ho, com es mostrarà a continuació, ens hem servit de: diversos bagatges teòrics feministes, les experiències de diverses entitats que es dediquen al treball de "cures" i dels múltiples debats interns de l'Esberla. Tot això ens ha permès dilucidar alguns dels entrellats d'aquests terme.

1.1 Marc teòric

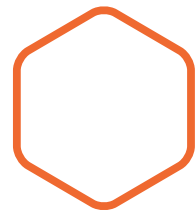
de les cures a les organitzacions

Des de fa alguns temps el terme "cures" està a l'agenda política dels feminismes i l'Esberla no ha sigut una excepció. No hi ha cap dubte: les cures han d'estar al centre. Però, què són allò que anomenem cures? A l'Esberla ens hem aturat per reflexionar juntes si la nostra manera d'entendre les cures està sent justa amb el desig de construir un món més equitatiu i feminista.

Apostem per les cures!

Des de l'Esberla, com a entitat feminista, des de fa algun temps vam apostar per visibilitzar les "cures" de la cooperativa. Conscients que a les organitzacions es reproduïx la divisió sexual del treball, vam decidir reconèixer i formalitzar el "rol de cures", els "espais de cures", les tasques de cures (anar a comprar materials de l'oficina, netejar els lavabos, la cuina, preparar les sales de les reunions, etc.); fins i tot vam dissenyar serveis per acompanyar a les organitzacions a incorporar les "cures".

Aquest gest va ser molt important perquè va obrir un nou paradigma: visibilitzar a nivell intern de les tasques reproductives de la cooperativa. Tot i aquesta aposta, diverses qüestions ens han portat a voler encetar el debat de les "cures" en el si de la cooperativa per diferents motius: el "carewashing" institucional que no fa més que reconèixer simbòlicament la cura però sense garantir polítiques redistributives que facilitin la coresponsabilitat; els debats dins dels feminismes al voltant del concepte; entre d'altres. Però mentiríem si no diguéssim que, potser, l'espurna que va fer encendre el debat va ser una crítica que vam rebre per part d'un col·lectiu de dones que es dediquen al treball de cura. La seva crítica anava encaminada a fer-nos entendre que des dels feminismes blancs i de classe mitjana, sovint, partim d'una visió romantitzada de les "cures". Aquest fet comporta una invisibilització de la cura com a un treball que deriva de la divisió sexual del treball en les societats del capitalisme avançat.

Aquesta crítica va ser l'empenta que necessitàvem per trobar un moment per aturar-nos a reflexionar i pensar col·lectivament. Una de les primeres passes va ser visitar algunes de les teories i veus feministes.

Veus al voltant de les cures

Tal com afirma l'antropòloga Mari Luz Esteban¹, sovint s'usa el concepte "cura" sense una contextualització històrica i cultural, fent aparèixer la "cura" com quelcom natural i universal. Tot i que les persones, arreu del món, som vulnerables i interdependents, no es pot afirmar que en tot context històric i cultural hagi existit allò que en el nostre context social anomenem "cures". Esteban (2010) afirma que aquest concepte només "adquireix sentit en una organització social i econòmica determinada, la corresponent a les societats occidentals", on les dones són orientades al treball de cura i domèstic i els homes, al mercat.

Així doncs, les "cures" han pres diferents significats al llarg de la història. Aquí només exposarem algunes veus en el marc dels debats feministes, sent conscients que hi manquen moltes altres veus i experiències que són vertebrals per entendre de forma més radical que és la cura.

En els anys 70 i 80 del segle passat, des dels feminismes de la diferència - i en contraposició a les visions del feminisme marxista i socialista que entenia la cura com un treball- es va voler emfasitzar la dimensió més subjectiva de la cura.

L'ÈTICA DE LA CURA

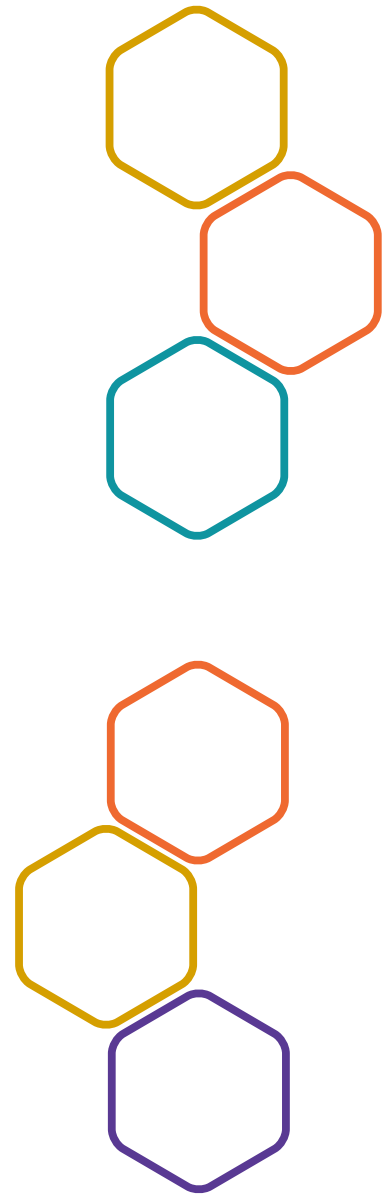
Paradigmes com el de "l'ètica de la cura" emergeixen en aquest context, buscant visibilitzar la cura com una mirada que trenca amb la mirada androcèntrica per posar en el centre les necessitats de les persones. Des d'aquest enfocament, la cura s'entén com a certa disposició interna, seria doncs, inherent a les persones que la duen a terme (amor, preocupació pels altres, vincle, etc.). En aquest sentit es reclama que aquests valors han de ser reconeguts, universalitzats i socialitzats per promoure la transformació de les societats patriarcals.

Les problematitzacions a aquest enfocament són moltes. El fet que s'emfasitzin els valors com l'amor, el vincle, etc., a l'hora de definir què és la cura, promou que es pugui invisibilitzar el fet que les "cures" són conseqüència de la divisió sexual del treball, en una societat sexista, patriarcal, classista i racista.

LA VISIÓ MATERIALISTA DE LA CURA

En contraposició a aquest paradigma, als anys 90 -recuperant la visió més materialista-, es comença a reclamar que la "cura" s'ha d'entendre com un treball que deriva de la divisió sexual del treball en el marc capitalista.

Per tant, és un treball que està feminitzat i racialitzat.

¹ Mari Luz Esteban: El feminisme i les transformacions en la política, Pol·len Edicions, Barcelona, 2019.

Lluny d'entendre la cura només com un acte d'amor, el treball de cura engloba tots aquells treballs essencials i invisibilitzats que majoritàriament realitzen les dones en condicions molt dures, precàries i per l'obligació moral (cura de persones dependents, tasques domèstiques, etc.). Des d'aquests posicionament, s'emfatitza la dimensió social de la cura, entenent-la com un treball que fa possible el sosteniment del sistema.

Com a tal, ha d'haver-hi una responsabilitat social d'aquest. En aquest sentit, es reclama que els estats promoguin polítiques que garanteixin un repartiment equitatiu d'aquest treball.

El posicionament de l'Esberla

Partint d'aquests debats, des de l'Esberla apostem per entendre la "cura" tenint en compte els dos enfocaments (ètica de la cura i el materialista).

L'ètica de la cura ens ajuda a poder canviar la nostra mirada androcèntrica que posa en el centre el capital, per adoptar una mirada que posi en el centre les necessitats de les persones i el planeta. Aquest enfocament fa possible la visibilització i revalorització dels treballs que històricament han estat invisibilitzats i feminitzats (cuidar a la gent gran, atendre emocionalment, etc.) i en aquest sentit considerem important tenir en compte aquesta dimensió de la cura.

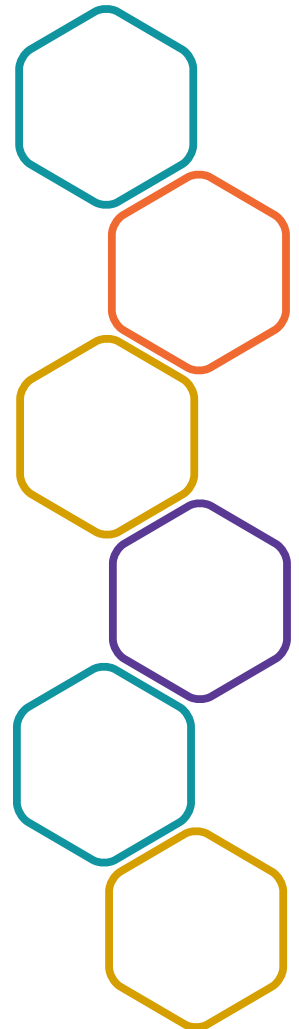
Tot i això, no només volem entendre la cura com certa mirada i no només volem que es visibilitzin els treballs, ja que visibilitzar per si sol no transforma les desigualtats que tenen lloc en aquesta esfera. Actualment les polítiques socials parteixen molt de l'enfocament de l'ètica de la cura, en el sentit que promouen el reconeixement de la cura i la seva importància. Però no s'alteren les condicions materials en els quals es duen a terme els treballs de cures i les desigualtats que structuren aquest àmbit.

Per aquest motiu, des de l'Esberla, sense negar la dimensió emocional de la "cura", apostem per posar en un primer pla l'enfocament materialista, ja que parlar de "treball de cura" posa al capdavant de l'agenda qüestions vinculades a la dimensió material en el qual es duu a terme aquest treball, reivindicant polítiques que promoguin la redistribució equitativa d'aquests treballs, la dignificació laboral, etc.

BUSCANT ALTRES CONCEPTES PER NO DESPOLITITZAR EL TERME "CURA"

Partint de la premisa que des de l'Esberla volem entendre la "cura" com un treball que deriva d'un sistema capitalista que el feminitza i el racia-litza, hem decidit començar a buscar altres termes i conceptes per a fer referència a totes les altres activitats i tasques que, fins ara, hem estat englobant sota la categoria "cures".

A l'Esberla decidim apostar per canviar el terme *cures* de l'activitat que fem com a cooperativa per *perspectiva feminista*, ja que volem acompanyar a les entitats, organitzacions i empreses en la seva transformació cap a la perspectiva feminista.

1.2 Marc pràctic de les cures a les organitzacions

La història de les cures a l'Esberla

L'experiència de l'Esberla és un dels millors fonaments de la cooperativa pels aprenentatges adquirits. Al llarg dels anys hem viscut processos intensos que ens han dut al camí d'aprendre a relacionar-nos vivint el propi conflicte i aprofundint en els aprenentatges que ens ha aportat.

A l'Esberla comencem a parlar de "cures" al 2018, en un context de la cooperativa que podem qualificar d'èxitós segons els paràmetres capitalistes: molts projectes, molta referencialitat i beneficis econòmics al finalitzar l'any. Però vam caure al parany perquè per primera vegada vam viure el patiment emocional, l'estrès laboral i vam veure que no havíem tingut cura de nosaltres mateixes perquè només vam posar atenció en la dimensió de la cooperativa.

Arran d'aquesta experiència, al 2019 decidim posar al centre la dimensió individual, acompanyades per una supervisió externa i visibilitzant tota l'esfera reproductiva de la cooperativa acompanyada de canvis estructurals. El resultat va ser sentir-nos ciutades a nivell individual cada membre de l'Esberla, però vam notar que descuidàvem la dimensió global del projecte; vam tancar l'any amb pèrdues econòmiques i vam viure un patiment emocional derivat d'aquesta situació.

Vam començar el 2020 amb l'objectiu de trobar l'equilibri de les dues dimensions, un terme mig entre el que ens va passar al 2018 i el que ens va passar al 2019. Ens vam dotar d'eines per trobar el punt d'equilibri i sentir que estavem consolidades. Però la pandèmia no ens ho va permetre...

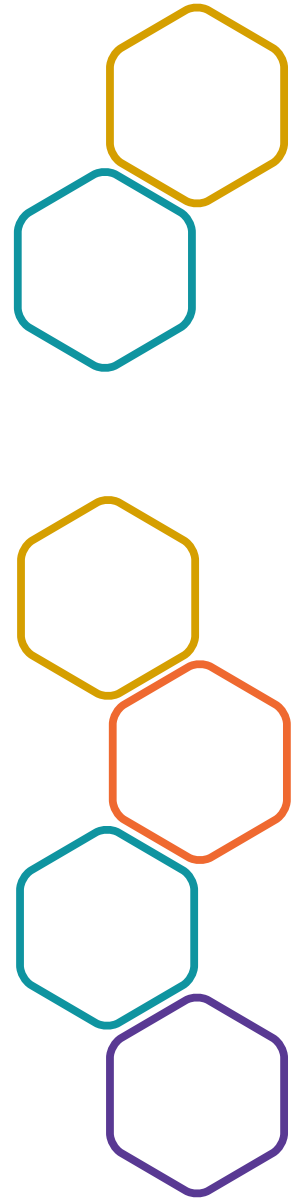
Al 2021, en plena crisi global, redissenem l'estructura organitzativa de la cooperativa per consolidar el nou model de negoci i ens dotem d'espais de reflexió que ens ajuden a la transformació a través del treball intern "procés de l'energia femenina". Aquest ens permet identificar quins són els elements de relació, organització i identitat que ens fan sentir còmodes com a dones i que regeixen la cooperativa.

Entrem al 2022 amb l'objectiu del 2020: fer sostenibles les "cures" en totes les dimensions de la cooperativa, posant la vida al centre amb una mirada ecofeminista².

L'experiència d'altres cooperatives feministes

Hem fet recerca de documents i eines que han generat altres organitzacions feministes amb diferents perspectives i objectius, sempre intentant trobar una manera que sigui factible i aplicable a les estructures de l'ESS.

² Corrent de pensament i moviment social basat en el diàleg entre els supòsits del moviment feminista i els del moviment ecologista. La base de l'ecofeminisme és entendre que la subordinació de les dones en les societats patriarcales, el deteriorament de la natura o la invisibilitat dels processos naturals en les societats capitalistes tenen arrels comunes i que cal transformar els processos amb aquesta doble mirada.

Per desenvolupar El Rusc ens hem inspirat en:

- ⬡ **El timón de la empresa sostenible**, de Germinando SCCL.
- ⬡ **Viajando por lo invisible: cambio organizacional para la transformación feminista**, de L'ONG Mugarik Gabe.
- ⬡ **De l'experiència al relat comú: guia per incorporar la perspectiva feminista a les cooperatives**, d'Almena feminista SCCL.
- ⬡ **Manual d'autodiagnosi: l'estat de les cures a la nostra cooperativa**, de Fil a l'agulla SCCL.
- ⬡ **Estrategias y políticas de conciliación en las empresas de economía social, favorecedoras de la igualdad de oportunidades laborales entre mujeres y hombres. Diagnóstico participativo**, d'Andaira SCCL i Pandora mirabilia SCCL.
- ⬡ **Teoria econòmica del *doughnut*: equilibri de les necessitats humanes essencials i les fronteres planetàries** de Kate Raworth i d'Adolfo Chautón Pérez. Adaptació per part de l'Esberla, sccl.

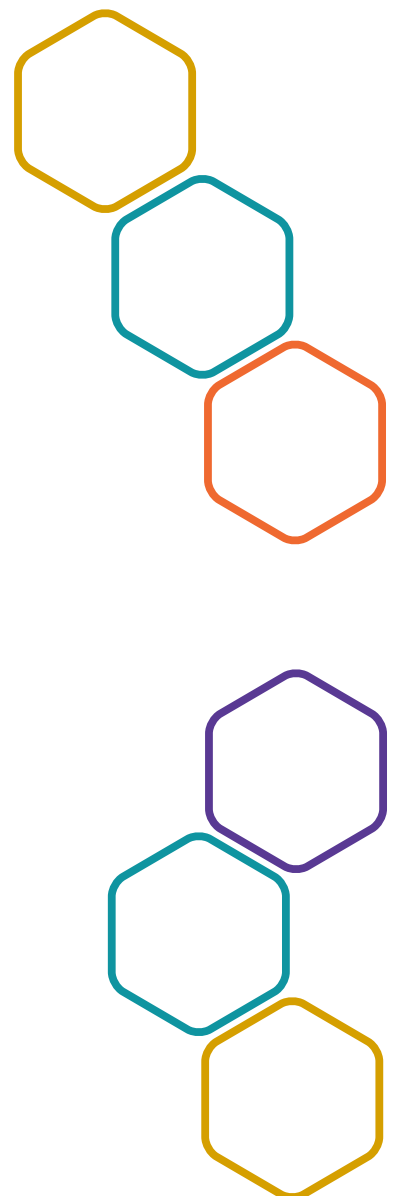
Per complementar les mirades i experiències d'altres organitzacions hem volgut conèixer de primera mà l'experiència d'algunes cooperatives que han tingut debats interns i han incorporat mesures per portar a la pràctica la perspectiva feminista a la seva organització.

Amb l'objectiu d'enriquir El Rusc, hem contactat amb cooperatives diverses pel que fa a la seva trajectòria, al model organitzatiu, al sector de treball i al seu posicionament sobre "les cures". Totes elles feministes o amb pràctiques feministes. Hem entrevistat a 5 cooperatives:

- ⬡ Mujeres pa' lante
- ⬡ Col·lectiu punt 6
- ⬡ Ciutat Invisible
- ⬡ Sepra
- ⬡ Nus Teatre

Les entrevistes ens han ajudat a recopilar el coneixement, l'experiència i les eines pràctiques de les diferents cooperatives. Alhora hem generat un espai compartit on exposar-nos aquestes eines, identificar quines es poden socialitzar i conèixer-ne els límits, reptes i dificultats amb els quals ens trobem alhora d'aplicar-les.

Amb aquestes experiències, experteses i intel·ligència col·lectiva, juntament amb tota la feina ja feta per les companyes del moviment cooperatiu feminista al llarg dels anys, hem pogut reflexionar i crear l'eina El Rusc.

2. DEFININT EL RUSC

Transitant cap a una organització feminista

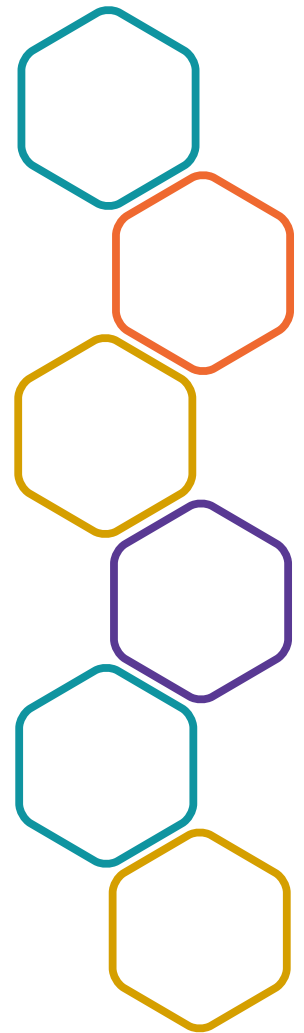
Per a l'Esberla, transitar cap a una organització feminista vol dir tenir una mirada polièdrica de la realitat de la cooperativa i voler i poder posar atenció a tot el que passa i ens passa, intentant atendre la diversitat de necessitats que hi ha en l'ecosistema del projecte

La nostra experiència ens ha fet veure que, per sostenir les diferents necessitats de la cooperativa, hem de ser capaces de trobar un equilibri entre les diferents dimensions: la individual, la col·lectiva, la cooperativa i la comunitària. No podem centrar els esforços en satisfer només una de les dimensions sense tensar i desequilibrar les altres necessitats. Per exemple: si posem molt al centre les necessitats individuals de les persones que formem part del projecte, podem desatendre les necessitats de la cooperativa i perdre la visió col·lectiva, caure en l'individualisme o deixar de vetllar pel sosteniment econòmic.

La clau és vetllar pel projecte compartit on totes les persones que en formem part participem i sentim nostra la cooperativa. Si totes consensem una direcció, hauriem de ser capaces de corresponsabilitzar-nos de la sostenibilitat global de les necessitats.

Corresponsabilitzar-nos de les necessitats vol dir ser una entitat amb perspectiva feminista, on totes som conscients de les necessitats de cada una de les dimensions i contribuïm al benestar de totes pensant en una mateixa; en el col·lectiu, en el projecte i en la comunitat. Queden fora d'aquesta corresponsabilització els personalismes, i es posa consciència en les dinàmiques de poder i privilegi per ser justes i equitatives. Això ho hem de fer des d'un diàleg honest, podent expressar allò que necessitem. De la mateixa manera, hem de ser conscients de com poden afectar aquestes necessitats individuals a la resta de relacions per la sostenibilitat global del projecte. Les necessitats de qualsevol dimensió s'atendran segons el principi d'equilibri i sostenibilitat global.

No hem d'oblidar, però, que incloure una perspectiva feminista a les cooperatives té un cost econòmic. És un camí que no es realitza sense una inversió de temps, d'energies, de coneixements i de diners. A més, acostuma a ser un camí cec, amb poques referents i referències i, en general, de lluita solitària i d'assaig-error. Posar la vida al centre acaba sent una responsabilitat individual de les cooperatives, quan l'administració pública, el mercat laboral i la societat en general no es mouen cap a aquesta direcció.

2.1 Els marcs d'actuació d'El Rusc

Volem que El Rusc sigui una eina que permeti avaluar i orientar de manera holística el sistema de l'Esberla des d'una perspectiva feminista per transitar cap a una vida més vivible, justa i conscient. La proposta és fer-ho a través de l'avaluació dels diferents marc d'actuació de la cooperativa per poder veure quin sosteniment en fem.

Aquesta proposta es basa en la nostra experiència i les nostres necessitats. També del treball fet d'altres organitzacions feministes que ens han inspirat en el desenvolupament d'El Rusc.

El Rusc pretén ser una eina que, des d'una perspectiva feminista, tingui en compte els diferents elements que, sota el nostre entendre, regulen el funcionament de cada dimensió de la vida de la cooperativa:

- ⬡ **Marc ideològic:** Qui som, què fem i com ho fem.
- ⬡ **Marc organitzatiu:** Com ens governem, participem i prenem decisions.
- ⬡ **Marc de funcionament:** Com ens relacionem des les necessitats individuals, col·lectives, de la cooperativa i de la comunitat.

Marc ideològic amb perspectiva feminista

Per tal de donar resposta a la voluntat de transició de la cooperativa cal revisar el marc ideològic de la cooperativa que defineix qui som, què pensem i com actuem. Aquest marc ideològic és el paraigües de la cooperativa, l'essència, la raó de ser, el que ens vincula.

Des d'aquesta perspectiva, ens cal analitzar:

- **Objecte social de la cooperativa:** la missió, la visió i els valors explícits: perquè existim, quina és la nostra raó de ser.
- **Marc invisible o cultura de la cooperativa:** identificar els valors hegemònics que estan operant i que no estan consensuats o escrits. És a dir, els valors que ens determinen les relacions, la manera d'actuar i la consecució del projecte.
- **Marc estratègic:** la direcció, cap on volem anar i les passes a seguir.

Marc organitzatiu amb perspectiva feminista

Per poder fer efectiva la transició cap a una cooperativa feminista, curosa amb totes i sostenible, cal que el marc organitzatiu ho faciliti i vagi en consonància amb el marc ideològic.

⬡ Governança societària:

- **Òrgans de govern** de la cooperativa.
- **El model de participació:** capacitat d'influir en les decisions dels diferents àmbits de la cooperativa, actuant amb conseqüència, i responsabilitzarse dels resultats.
- **Preses de decisions:** tenir totes les eines, espais i canals per poder, voler i saber prendre decisions.

⬡ Governança laboral o organització del treball

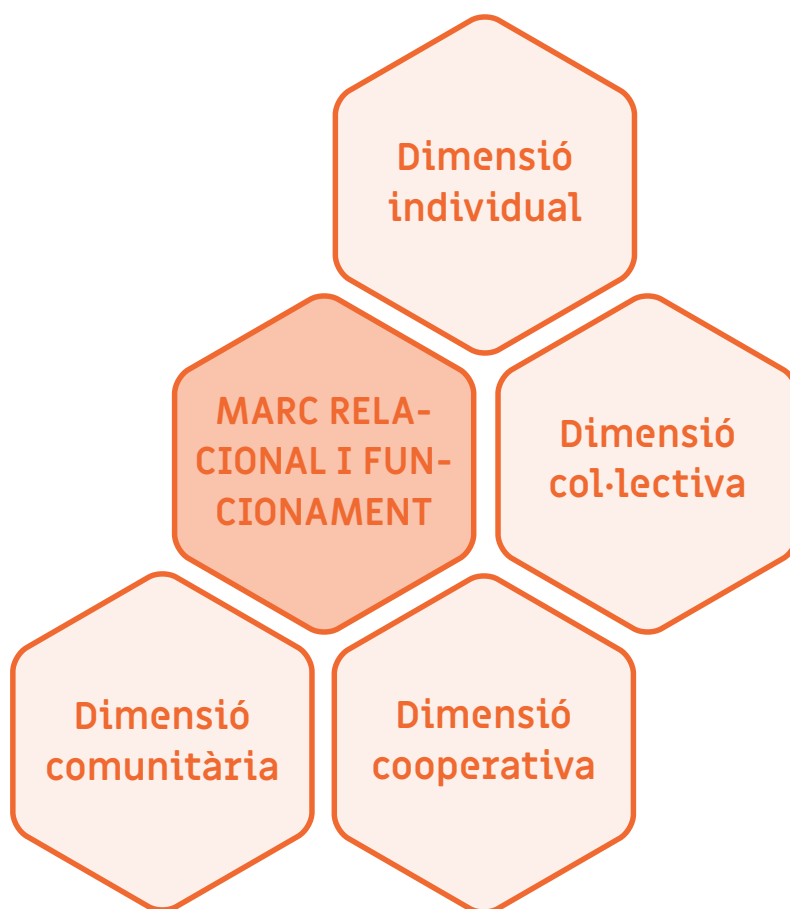
- **Rols laborals i òrgans de govern**
- **Organigrama o estructura laboral**
- **Model de participació i presa de decisions**
- **Espais i canals de relació**

Marc relacional i de funcionament amb perspectiva feminista

Finalment, cal que posem atenció a les diferents dimensions del marc de funcionament intern que estableixen com ens cuidem entre totes per satisfer la diversitat de necessitats personals, col·lectives, de la cooperativa i de la comunitat:

1. Dimensió individual o de les persones
2. Dimensió del col·lectiu o el grup de persones
3. Dimensió de la cooperativa
4. Dimensió de la comunitat i l'entorn

La proposta que fem és analitzar cada una d'aquestes dimensions més acuradament per entrar en el sí de les pràctiques feministes. Per fer-ho, proposem una llista de temes i subtemes en relació a cada dimensió.

DIMENSIÓ INDIVIDUAL

Fa referència a tot allò que té a veure amb les necessitats individuals de les persones que formen part del projecte i que s'han d'alinear amb la resta de necessitats.

Hem identificat els següents temes i subtemes:

SALUT i BENESTAR	<p>Prevenió de salut Existència d'eines o recursos per prevenir malalties o problemes de salut derivades de l'activitat laboral.</p>
	<p>Salut mental i emocional Estat del benestar psicològic en què la persona se sent bé, pot desenvolupar les seves capacitats, afrontar les situacions quotidianes, tenir relacions satisfactòries o treballar amb qualitat. Tenir energia, seguretat i autoconfiança, o tranquil·litat i autocontrol, entre d'altres.</p>
	<p>Salut física Estat del benestar del cos i el funcionament òptim de l'organisme. No patir cap tipus de malestar o malaltia física.</p>
CONCILIACIÓ I CO-RESPONSABILITAT	<p>Jornades laborals conciliables amb la vida Hores a la setmana o al mes dedicades a fer les tasques laborals que són conciliables per la persona i és sostenible per a l'organització.</p>
	<p>Horaris de treball conciliables amb la vida Horaris flexibles, compensació de les hores extraordinàries, treball els caps de setmana o festius. Sistema regulat dels horaris de treball perquè sigui conciliable amb la vida.</p>
	<p>Baixes, permisos, excedències i absències laborals Regulació i millores dels permisos remunerats, millora de les condicions de baixa laboral i RRI.</p>
	<p>Teletreball o treball a distància Dret o oportunitat de treballar des d'on es vulgui.</p>
DESCANS I DESCONNEXIÓ	<p>Vacances i festius Dies de descans remunerats.</p>
	<p>Substitucions i com ser prescindible Mesures adoptades que vetllin perquè les persones puguem ser prescindibles, en cas de baixa, excedència, dies personals, etc.</p>
	<p>Desconnexió digital Mesures per desconnectar mentalment i físicament de la feina fora de la jornada laboral.</p>
DESENVOLUPAMENT PERSONAL	<p>Reconeixement i apreciació Mesures i accions explícites d'estima, agraïment i valoració individual i col·lectiva.</p>
	<p>Visions personals en consonància amb la visió col·lectiva Implicació i compromís amb el projecte cooperatiu.</p>
	<p>Promoció i suport al desenvolupament professional Poder créixer professionalment i personalment dins de l'organització i tenint en compte les pròpies inquietuds.</p>

DIMENSIÓ COL·LECTIVA

Fa referència a tot allò que té a veure amb les necessitats del col·lectiu, el grup o l'equip de persones que formen part del projecte, i que s'han d'alinear amb la resta de necessitats.

En aquest sentit, nosaltres hem identificat els següents temes i subtemes:

CARACTERÍSTIQUES DE L'EQUIP	Diversitat vs. homegeneïtat Edat, identitat de gènere, raça, capacitats,...
	Equitat i justícia en el tracte Sentiment de justícia en el tracte entre les persones que configurem el projecte per sentir-nos en equitat de condicions.
RELACIONS ENTRE LES PERSONES	Dinàmiques de grup i relacions Valoració de les relacions, la dinàmica general del grup i la vinculació a l'equip: energia, essència que ens mou, etc.
	Poders, rangs i lideratges Mesures per detectar i abordar les dinàmiques de poder. Com em sento envers els tipus de lideratges i l'ús del poder?
	Atenció als conflictes Mesures per prevenir i abordar els conflictes interns. Com em sento amb la gestió que es fa des de la cooperativa?
	Discriminacions Mesures per prevenir i abordar les discriminacions per raó de sexe, orientació del desig, expressió de gènere, capacitisme, etc.
	Celebració i cohesió Existeixen espais, tant laborals com extralaborals, en els quals l'objectiu és la celebració i la cohesió del grup.
	Rols, categories laborals i tasques Sistema de distribució de les tasques (productives i reproductives) valoració d'aquestes i categorització laboral que en fem.
DESENVOLUPAMENT LABORAL	Política retributiva Sistema de remuneració del treball digne.
	Benvingudes, seguiments i comiats de les persones Mecanismes interns que disposem.
	Formacions i supervisions Hores i facilitats destinades a la formació i supervisió de la tasca laboral.

DIMENSIÓ COOPERATIVA

Fa referència a tot allò que té a veure amb les necessitats de la cooperativa com a ens propi i que s’han d’alinear amb la resta de necessitats. Recordem que som una cooperativa de treball i que per tant el projecte cooperatiu ha de ser sostenible per si mateix.

En aquest sentit, nosaltres hem identificat els següents temes i subtemes:

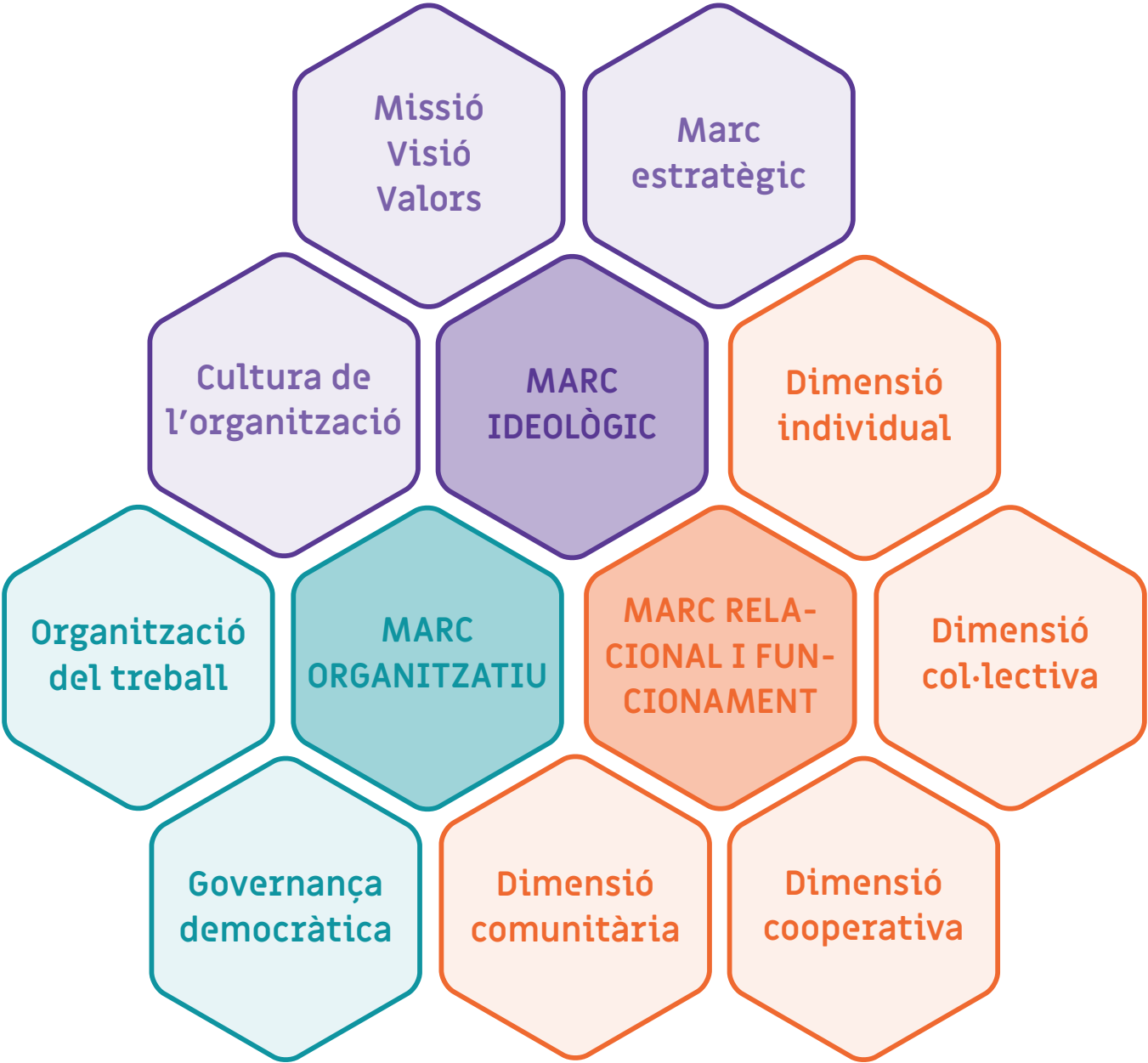
ACTIVITAT COOPERATIVA	Línies i tipologies de serveis Coherència amb mirada feminista en serveis, continguts, etc.
	Metodologia de treball Des d’on treballem i coherència amb mirada feminista.
SOSTENIBILITAT ECONÒMICA	Salut i benestar econòmic i financer Establir mesures per viure amb tranquil·litat la situació econòmica.
	Anàlisi i estratègia econòmica i financera Estudiar i preveure els escenaris de futur per anticipar-nos.
	Anàlisi i estratègia comercial Organització, direcció i objectius comercials.
COMUNICACIÓ I TRANSPARÈNCIA	Comunicació interna Canals i espais de comunicació i traspàs d’informació interna.
	Comunicació externa Mecanismes i estratègia comunicativa amb l’exterior.
	Transparència Explicar qui som, claredat, honestedat, rendir comptes, etc.
ORGANITZACIÓ DEL TREBALL / PROCESSOS	Organització de les tasques i del temps de treball Mecanismes per desenvolupar les tasques i la seva organització.
	Processos interns Sistematització i claredat de processos, eines i recursos per desenvolupar la feina.

DIMENSIÓ COMUNITÀRIA

Fa referència a tot allò que té a veure amb les necessitats de la comunitat de la cooperativa (social, ambiental, política i econòmica) i que s'han d'alinear amb la resta de necessitats.

En aquest sentit, nosaltres hem identificat els següents temes i subtemes:

REFERENCIALI-TAT	Relat i reconeixement Ser referents per la comunitat social, territorial i sectorial de l'Esberla.
	Influència Capacitat que tenim d'incidir en els espais socials, territorials i sectorial on participem.
ECONOMIA SOCIAL, SOLIDÀRIA, COOPERATIVA I FEMINISTA	Xarxa i relació amb entitats de l'ESSCF Vincles amb entitats per promoure i enfortir l'ESSCF.
	Mercat social Mecanismes, eines i criteris per fomentar el consum, finançament i producció ecològica, de proximitat i lliure dins les lògiques de l'ESS.
	Incidència política i posicionaments Grau d'incidència i participació en espais polítics i capacitat de posicionament en debats socials i d'actualitat.
RELACIÓ AMB LA COMUNITAT O ENTORN SOCIAL	Xarxa i participació a la comunitat Vincles amb entitats del municipi, comarca, província i retorn social a la comunitat.
	Actrius de relació Criteris d'elecció i relació amb clientes, proveïdores, intercooperació, etc.
RELACIÓ AMB L'ENTORN NATURAL - EMERGÈNCIA CLIMÀTICA	Política ambiental interna i externa Impacte intern i extern de la nostra activitat cooperativa.
	Petjada ecològica Mesures de prevenció per la reducció de la petjada ecològica: desplaçaments i ús dels recursos.
	Consciència i acció col·lectiva Mecanismes de corresponsabilitat entorn de l'emergència climàtica.

2.2 L'aplicació d'El Rusc a l'Esberla

Volem sistematitzar el procés de construcció, execució i avaluació d'El Rusc documentant el procés, els debats i l'evolució de l'eina. Això ens permetrà:

- Tenir una diagnosi clara d'on venim i on volem anar.
- Debatre, ser creatives amb els reptes, evolucionar, ser flexibles...
- Poder construir relat intern i extern per explicar el projecte, el procés i la necessitat de transitar cap a organitzacions més feministes.
- Poder ser referents i promoure la transformació social, econòmica i política amb perspectiva feminista.
- Avaluar el procés, donar-nos un temps per parar, reflexionar, valorar individualment i col·lectivament, reconduir, dialogar, compartir i seguir.

La proposta és utilitzar El Rusc al final de cada any per poder avaluar la transició organitzativa amb perspectiva feminista i poder projectar els canvis consensuats per seguir el procés. Això es farà a través de diferents fases:

1. **Diagnosi inicial amb perspectiva feminista de l'estat actual dels marcs d'El Rusc a la cooperativa.**
2. **Avaluació individual de la percepció de tots els marcs d'El Rusc a través d'un formulari anònim.**
3. **Treball col·lectiu per posar en comú els resultats de la diagnosi i l'avaluació individual.**
4. **Construcció del pla de treball de l'any següent tenint en compte el resultat de l'avaluació de la perspectiva feminista de la cooperativa.**

Diagnosi inicial i avaluació individual

El treball de diagnosi inicial i el d'avaluació individual es faran amb dues mirades diferents:

1. Amb **objectivitat**, a partir del recull dels debats, eines i mesures que hem anat desenvolupant al llarg de la història de la cooperativa i amb els que funcionem i ens relacionem actualment.
2. Amb **subjectivitat**, a partir de la percepció que tenim les membres de les cooperativa de quin és l'estat actual de l'entitat en relació a la mirada feminista a partir de l'avaluació de les diferents dimensions d'El Rusc.

Per obtenir aquesta diagnosi, es proposa una enquesta a totes les membres de la cooperativa.

Aquesta enquesta tindrà tres preguntes per cada un dels temes que conformen El Rusc:

- Consideres que l'Esberla ha treballat o ha posat eines en ...**
- Grau de satisfacció en ...**
- Requadre per poder aportar informació, dubtes, propostes o aclariments**

S'estableixen aquestes preguntes pels següents motius: la primera fa referència a si la cooperativa hi posa energia i la segona en si hi ha satisfacció, perquè potser no es posen eines perquè ja estem satisfetes o contràriament posem moltes eines però no estem satisfetes.

Aquests resultats són representats en diagrames que ens permeten veure la sostenibilitat de cada marc i dimensió, i a quines hem de posar més consciència d'equilibri pel benestar global.

Ho farem a través de:

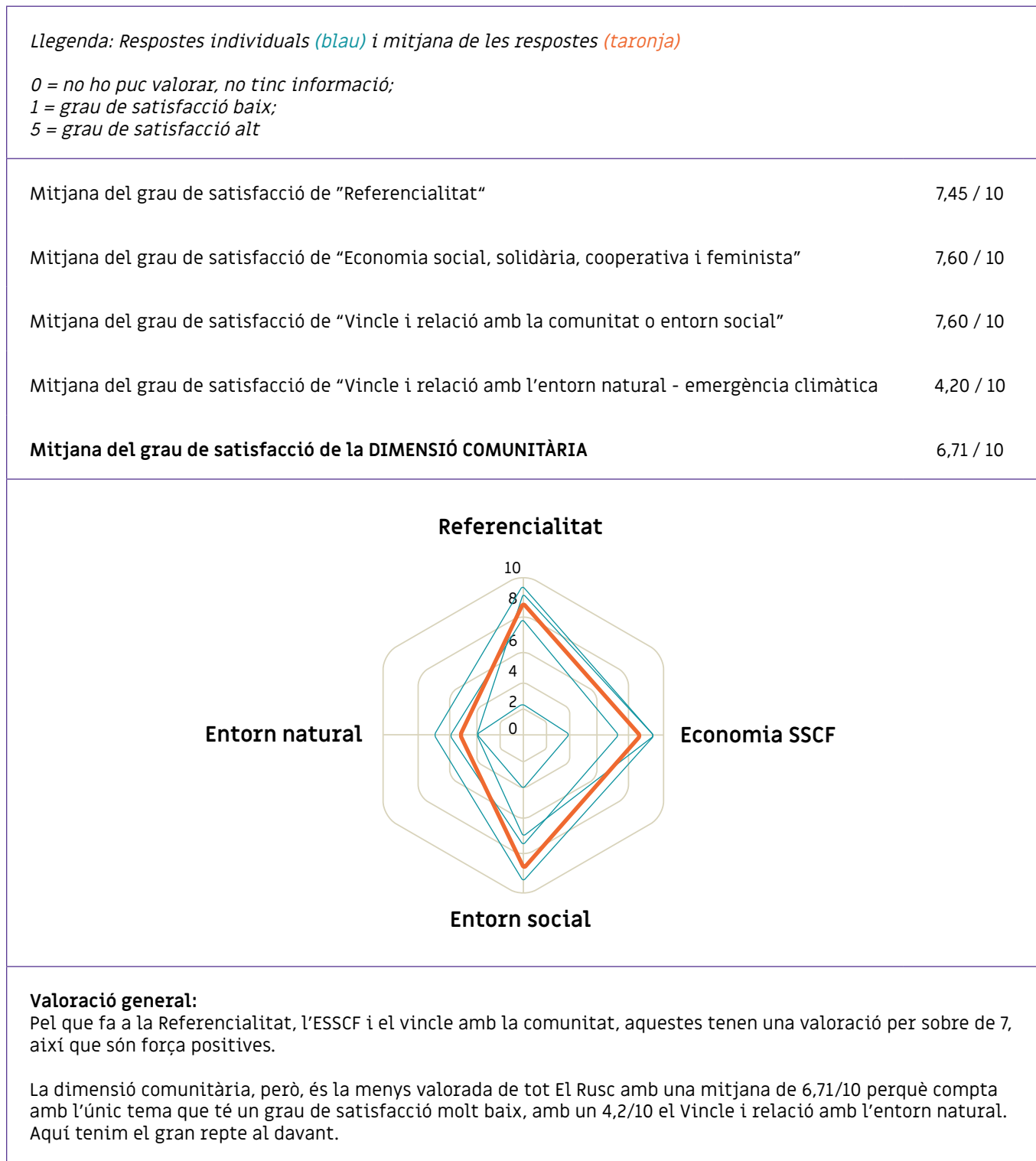
- Grau de satisfacció i equilibri entre els 3 marcs d'actuació d'El Rusc**
- Grau de satisfacció del Marc ideològic**
- Grau de satisfacció del Marc organitzatiu**
- Grau de satisfacció del Marc relacional i de funcionament**
- Grau de satisfacció de la Dimensió individual del Marc relacional i de funcionament**
- Grau de satisfacció de la Dimensió col·lectiva del Marc relacional i de funcionament**
- Grau de satisfacció de la Dimensió cooperativa del Marc relacional i de funcionament**
- Grau de satisfacció de la Dimensió comunitària del Marc relacional i de funcionament**

Aquest exercici ens permet estructurar el relat intern, identificar tot el que hem fet i poder donar valor i reconèixer allò aconseguit, a la vegada que detectar els reptes i poder prendre consciència del camí pendent a fer.

Un cop feta la diagnosi i identificats els reptes pendents col·lectivament, podem construir el pla de treball de l'any següent tenint en compte el resultat de l'avaluació de la perspectiva feminista de la cooperativa i la sostenibilitat de les dimensions.

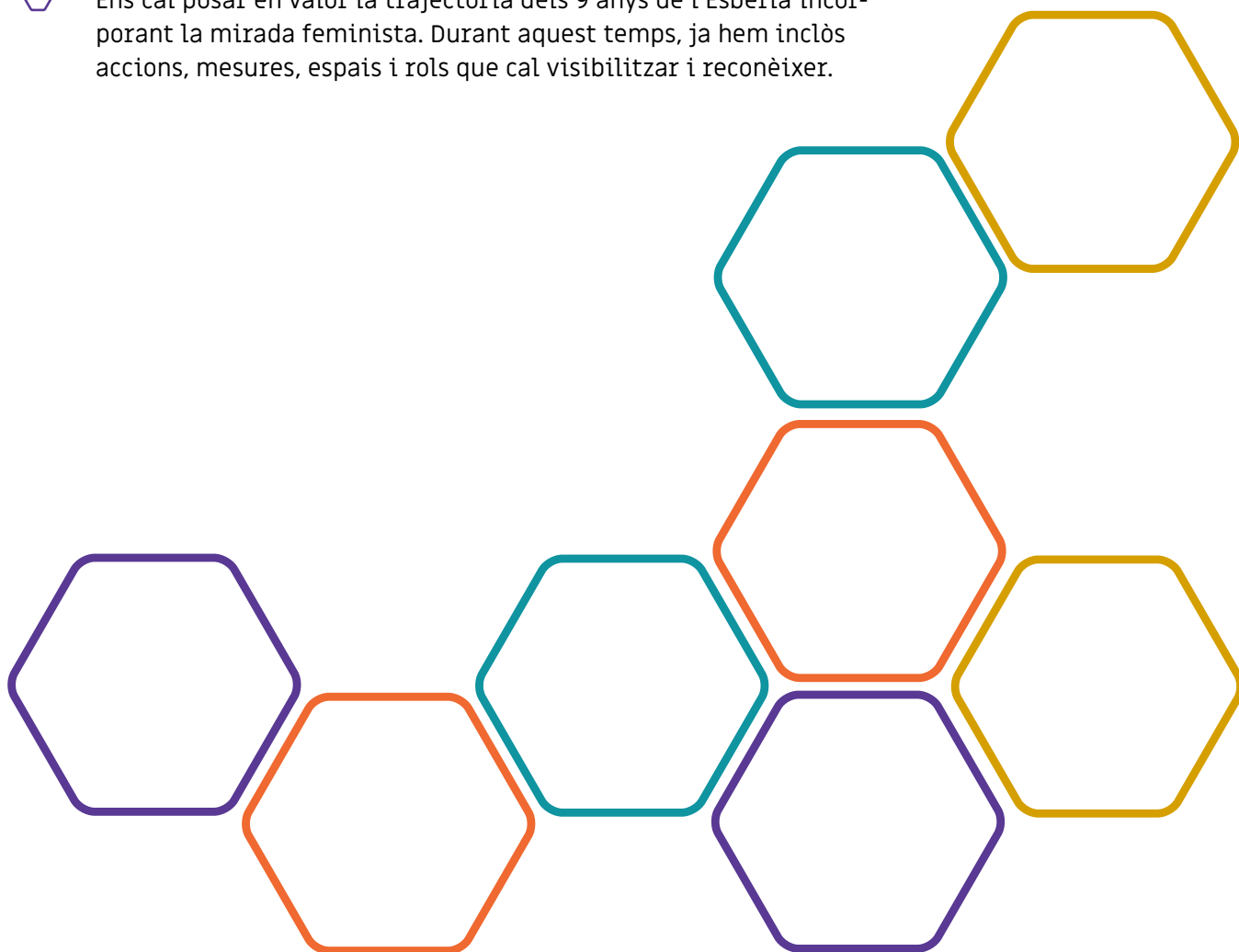
Exemple de l'avaluació individual

GRÀFICA 3.4 | GRAU DE SATISFACCIÓ: Relació i comparativa entre els diferents temes de la Dimensió comunitària del Marc relacional i de funcionament

Algunes reflexions internes abans de fer la diagnosi inicial

- Cal que siguem conscients de la dificultat d'implementar mesures feministes quan vivim en una societat capitalista i patriarcal que rema en contra i ens fa invertir moltes energies i recursos en la transició del nostre model.
- No hi ha fórmules màgiques ni models fixes per desenvolupar una pràctica feminista. Cada organització ho podrà fer des de diferents perspectives segons: nombre de sòcies, sector d'activitat, territori, model organitzatiu, sostenibilitat econòmica, relació amb la comunitat, moments vitals de les persones, etc.
- A vegades, normativitzar tots els processos no permet que s'aculli del tot la diversitat de necessitats individuals, sovint vinculades a discriminacions estructurals i socials. Tot i això, nosaltres apostem per regular certs processos estructurals perquè som moltes persones i necessitem acordar uns mínims de funcionament per garantir que ens cuidem entre nosaltres a través d'uns marcs comuns.
- Ens cal posar en valor la trajectòria dels 9 anys de l'Esberla incorporant la mirada feminista. Durant aquest temps, ja hem inclòs accions, mesures, espais i rols que cal visibilitzar i reconèixer.

Agraïments

Volem agrair i reconèixer tota la feina prèvia que han fet les companyes de moviment cooperatiu i feminista que gràcies a les seves experiències i experteses hem pogut desenvolupar la **nostra pròpia eina per transitar cap a una cooperativa més feminista**.

També agrair-nos a nosaltres per la trajectòria, la voluntat de canvi, la capacitat de ser flexibles i adaptar-nos, l' autocrítica i el desig per **transformar-nos a nosaltres mateixes i al nostre entorn, des de l'amor**.

